

เรียนรู้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ และเกณฑ์การประเมิน

สมศรี ศิริขวัณชัย

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
และกลไกสำรวจข้อมูลมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ ครั้งที่ 1”

วัตถุประสงค์/ความตั้งใจของคณะที่ปรึกษาฯ

เวทีนี้ต้องการเตรียมความพร้อม เรื่อง คุณภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- * คุณภาพผลงาน
- * คุณภาพการเรียนรู้
- * เพิ่มคุณค่าการสนับสนุนของ พก.ต่อภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ผ่านเครื่องมือ “มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ”

ชวนคิด-ชวนแลกเปลี่ยน

- ★ รู้จักกลไกขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ★ มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ: รายละเอียดและ
เกณฑ์การวิเคราะห์
- ★ ข้อชวนคิดต่อการขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้มาตรฐาน
คุณภาพชีวิตคนพิการ

กลไกขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

1. ระดับชาติ/ส่วนกลาง

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
(สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ)

2. ระดับจังหวัด /พื้นที่

- คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด/
กรุงเทพมหานคร
- คณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด/
กรุงเทพมหานคร
- กลไกสำรวจข้อมูลมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

บทบาทหน้าที่ของกลไกฯ ระดับพื้นที่

คณะทำงานฯ จังหวัด/กทม.	กลไกสำรวจข้อมูลฯ
<ol style="list-style-type: none">ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และติดตามผลการสำรวจข้อมูลคนพิการในระดับจังหวัด โดยใช้มาตรฐานฯ ตามแผนการดำเนินงานนำเสนอผลการสำรวจข้อมูลคนพิการ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิคนพิการในระดับจังหวัดต่อที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด จำนวนจังหวัดละ 1 คน และจัดส่งรายชื่อคนพิการต้นแบบไปยัง พก.ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย	<ol style="list-style-type: none">สำรวจและรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการนำเข้าข้อมูลในระบบสารสนเทศที่ พก. พัฒนาขึ้นเพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลให้ความร่วมมือกับคณะทำงานฯ จังหวัด/กทม. ในการจำแนก/จัดลำดับความเร่งด่วน และวางแผนช่วยเหลือคนพิการปฏิบัติการช่วยเหลือและติดตามการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตคนพิการ

ความเชื่อมโยงของกลไกขับเคลื่อนมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

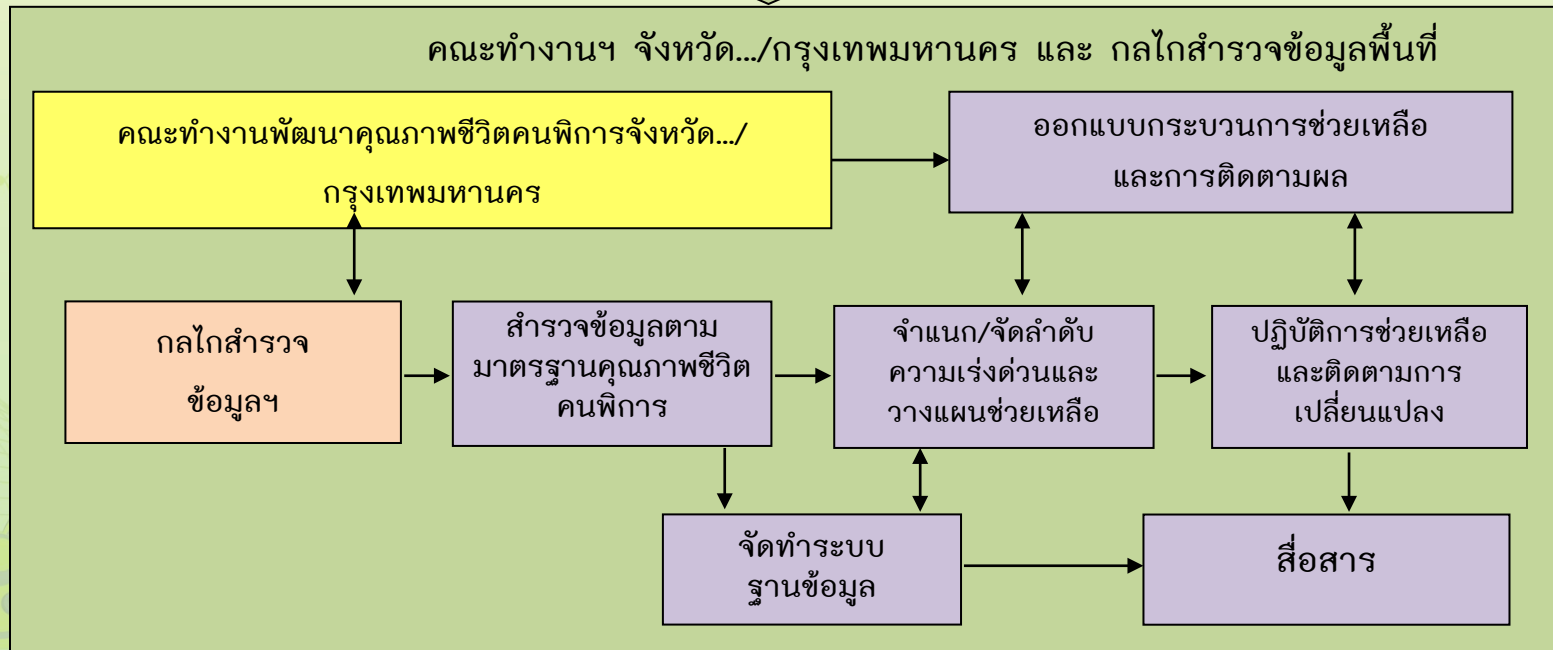
คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
(สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ)

คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ประจำจังหวัด.../กรุงเทพมหานคร

คณะทำงานฯ จังหวัด.../กรุงเทพมหานคร และ กลไกสำรวจข้อมูลพื้นที่

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ:
รายละเอียด และเกณฑ์การประเมิน

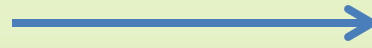
หลักการเบื้องต้นของการจัดทำมาตรฐาน

- ควรมีพื้นฐานมาจากการประชุมตกลงร่วมกันของบุคคลหรือกลุ่ม/องค์กรที่เกี่ยวข้องและต้องมีข้อตกลงที่เป็นเอกฉันท์
- มีกระบวนการจัดทำอย่างกว้างขวาง ยึดหลัก “เสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม”
- มีกระบวนการตรวจสอบ การทำซ้ำ เพื่อให้เกิดความแม่นยำถูกต้อง
- มีการปรับปรุงแก้ไข เป็นระยะๆ
- สอดคล้องกับธรรมชาติของมาตรฐาน นโยบาย/กฎหมาย และผู้มีส่วนได้เสีย

ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator- KPI)

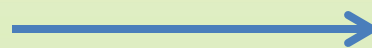
เป็นหน่วยวัดความสำเร็จ/ผลลัพธ์หลักของการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดขึ้น

ทำสิ่งที่เป็นนามธรรม

สู่การปฏิบัติ

ผลลัพธ์หลัก

ตัวชี้วัดหลัก

(Key Result Area- KRA)

(KPI)

คนพิการได้รับการ
ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ

KPI-1 จำนวนคนพิการได้รับบัตรประจำตัวฯ

KPI-2 จำนวนคนพิการได้รับเบี้ยความพิการ

กรอบแนวคิดการพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี
และกฎหมายต่างๆ

- รัฐธรรมนูญ
- พรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ
- พรบ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- พรบ.สภาตำบล และ อปท.
- หลักการบริหารจัดการตามกฎหมายมาตรฐาน

ดัชนีวัดคุณภาพชีวิต 7 มิติ

8 องค์ประกอบ

26 ตัวชี้วัด

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. สิทธิคนพิการ	1.1 การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ	1.1.1 การมีบัตรประจำตัวคนพิการ
		1.1.2 การได้รับเบี้ยความพิการ
		1.1.3 การรับรู้เรื่องสิทธิคนพิการตามกฎหมาย
		1.1.4 การดำเนินการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิและดำเนินการคุ้มครองสิทธิคนพิการ
		1.1.5 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิตามมาตรา 20 พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2556
	1.2 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	1.2.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิประโยชน์จากสื่อ หรือหน่วยงานต่าง ๆ

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
2. สุขภาวะคนพิการ	2.1 การได้รับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข	2.2.1 การได้รับบริการตามระบบสาธารณสุข
		2.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาวะองค์รวม (สุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา)สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ตามศักยภาพ
		2.1.3 การตรวจสุขภาพประจำปี
3. การศึกษา	3.1 การส่งเสริมการศึกษา	3.1.1 การได้รับบริการจัดการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ
		3.1.2 การได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือด้านการศึกษาในสถาบันการศึกษา
		3.1.3 การสำเร็จการศึกษาในช่วงชั้นของการศึกษาหรือตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
4. อาชีพ การจ้างงาน และรายได้	4.1 การฝึกอาชีพ และการมีรายได้	4.1.1 การได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาด้านอาชีพ
		4.1.2 การสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตรอาชีพที่ฝึก
		4.1.3 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งกู้ยืมเงิน เพื่อประกอบอาชีพ
		4.1.4 การมีอาชีพและมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ
		4.1.5 การได้รับการจ้างงานผ่านระบบบริการจัดหา งานของคนพิการ

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
5. การออกสู่สังคม	5.1 การร่วมกิจกรรมทางสังคม	5.1.1 การได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายของตนเอง
		5.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี
		5.1.3 การได้รับบริการ 1) การมีผู้ช่วยคนพิการ 2) การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย 3) การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล
		5.1.4 การได้รับการฝึกอบรมการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวด้วยสัมพันธภาพที่ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง
		5.1.5 การรวมกลุ่มคนพิการ ชมรมคนพิการเป็นกลุ่มช่วยเหลือตัวเอง
		5.1.6 การมีส่วนร่วมประชุมกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ

มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดัชนี	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
6. กีฬาและนันทนาการ	6.1 กีฬาและนันทนาการ	6.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการการเล่นกีฬาและนันทนาการ
7. สิ่งอำนวยความสะดวก	7.1 การเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน	7.1.1 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกในหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน
		7.1.2 ความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ

7 ดัชนี

8 องค์ประกอบ

26 ตัวชี้วัด

เกณฑ์ประเมินมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

ฐานคิดการพัฒนาเกณฑ์ ฯ

1. เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ เพื่อ

- สนับสนุนผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรฐานฯ
- ใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตคนพิการ มิได้มีจุดมุ่งหมายที่เพื่อการตัดสินใจความสำเร็จสอบผ่านได้-ตก

2. เกณฑ์การวิเคราะห์ ใช้เกณฑ์ผสม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

3. จัดทำรายละเอียด/คู่มือการใช้มาตรฐานฯ เพื่อ

- ประโยชน์ในการขับเคลื่อน/การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- ความความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

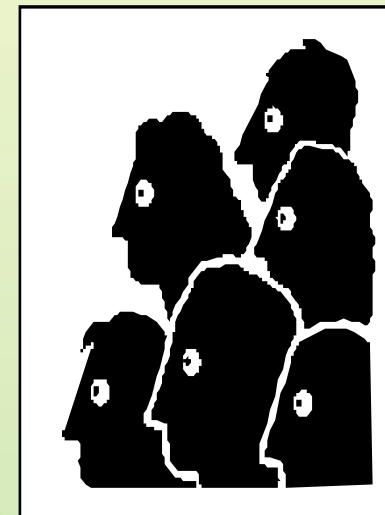
เกณฑ์ประเมินมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

- เกณฑ์เชิงปริมาณ : ระบุเป็น 2 ระดับ คือ
 - มี/ไม่มี หรือ ได้รับ/ไม่ได้รับ หรือ มากกว่า XX % / น้อยกว่า XX % เป็นต้น
- ตัวอย่าง : เกณฑ์เชิงคุณภาพ

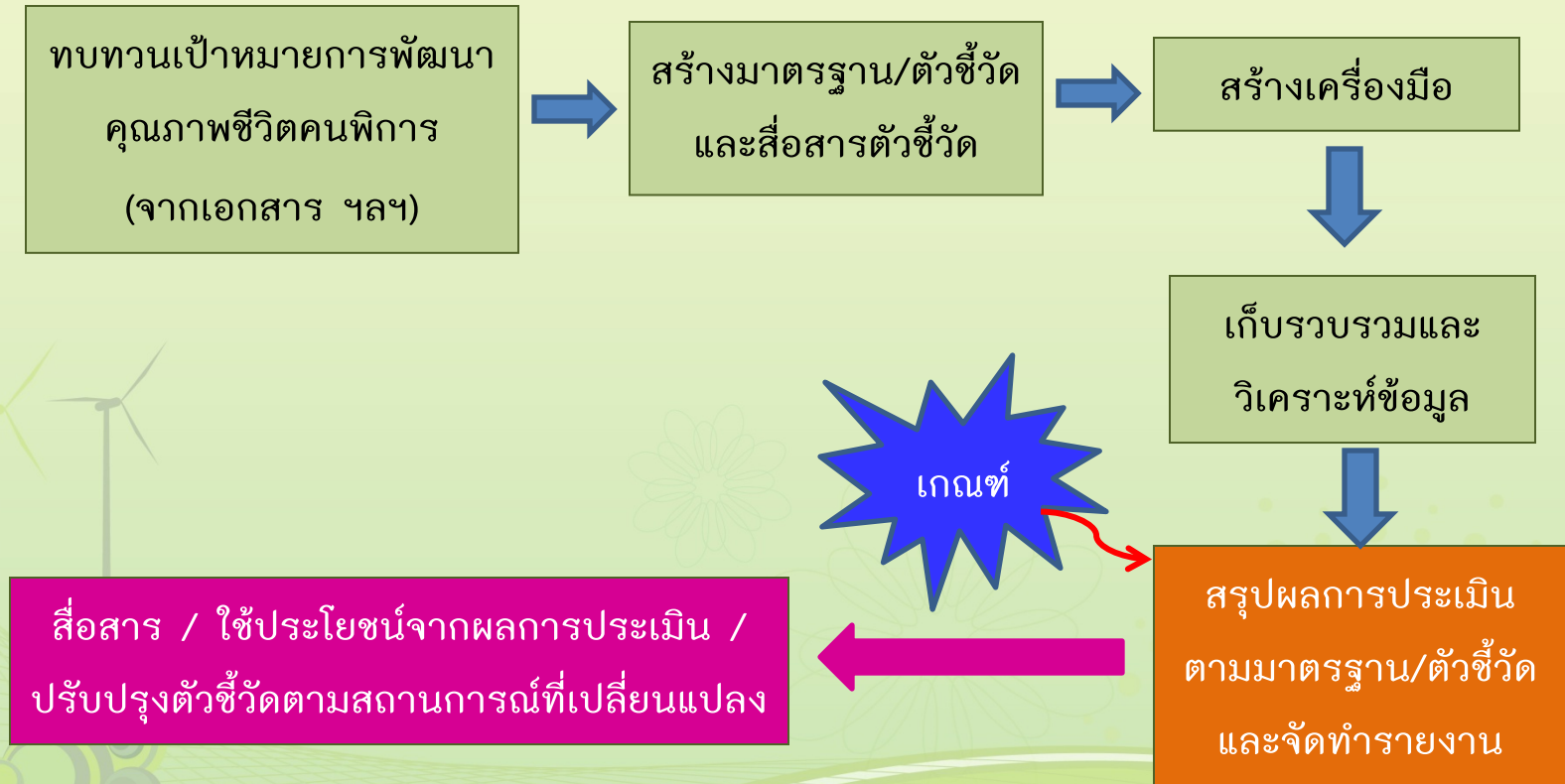
ระดับคะแนน	ความหมาย
1	ไม่มีการดำเนินงาน
2	มีการดำเนินงาน แต่ยังไม่เกิดผลงาน
3	มีแนวโน้มว่าจะเกิดผลงานตามที่กำหนด
4	มีผลการดำเนินงานเกิดขึ้นบางส่วน
5	มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

ข้อชวนคิด

ต่อการขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้
มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

การขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

เงื่อนไขสำคัญ (บางประการ) ต่อสัมฤทธิ์ผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผ่านการใช้เครื่องมือ “มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ”

1. เงื่อนไขด้านการบริหารจัดการ: การทำงานเชิงเครือข่าย

ความเข้าใจร่วมและพลังร่วมของเครือข่ายมีความสำคัญมาก (ต้องเห็นเป้าหมายร่วม ทำงานในทิศทางเดียวกัน มีการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเร็ว

★ การบริหารจัดการการทำงานเชิงเครือข่าย

- การสร้างและพัฒนาทีมงาน ให้มีทักษะและศักยภาพที่จำเป็น
- การกำหนดและการตั้งวัตถุประสงค์ และการประสานงาน โดยหลักการมีส่วนร่วม
- การพัฒนาและเสริมพลังให้กับผู้เกี่ยวข้อง
- การสร้างทั้งความรู้และการเรียนรู้แก่คนทำงาน
- การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ (social relationships)

ฯลฯ

เงื่อนไขสำคัญ (บางประการ) ฯ (ต่อ)

2. เงื่อนไขด้านผลลัพธ์ที่คาดหวัง (ผลงานตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด)

หมายถึงการขับเคลื่อนมาตรฐานฯ พก. สู่การปฏิบัติจริง

- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด (KRA/KPI) มีหลายอย่าง ทั้งที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลที่ต้องจัดเก็บใหม่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อยู่กระจัดกระจาย มีความจำเป็นต้องนำข้อมูลมาไว้ในที่เดียวกัน (รวบรวมและจัดระบบ)
- เกณฑ์การพิจารณาความสำเร็จในแต่ละตัวชี้วัด มีหลายเกณฑ์ เช่น เกณฑ์อิงมาตรฐาน เกณฑ์เปรียบเทียบ เกณฑ์เชิงพัฒนาการ ฯลฯ ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประเมิน ต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างจริงจัง

เงื่อนไขสำคัญ (บางประการ) ฯ (ต่อ)

- ควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลทุกตัวชี้วัดในช่วงเริ่มต้น เพราะจะเป็นข้อมูลฐาน (baseline) สำหรับติดตามความก้าวหน้าฯ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตามเจตนารมณ์ของ พรบ.
- การผลักดันมาตรฐานฯ นั้น ต้องอาศัยภาคีเครือข่ายเป็นหลักฯ ดังนั้น การจัดการและเสริมพลังให้ภาคีมีความรู้ความเข้าใจ เป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่ง และภาคีเหล่านี้จะต้องเข้ามามีบทบาทร่วมจัดการ ให้การใช้มาตรฐาน/ตัวชี้วัดเกิดขึ้นได้จริง ในลักษณะเป็นเครือข่ายรับผิดชอบ

แบ่งกลุ่ม : (รายชื่อตามเอกสารหมายเลข 6)

เรียนรู้และทำความเข้าใจมาตรฐานคุณภาพชีวิต

คนพิการ

เอกสารประกอบการเรียนรู้

- คู่มือฯ บทที่ 2
- เครื่องมือ/แบบสอบถาม

